

Univerzitetni klinični center Ljubljana

Klinični inštitut za medicino
dela, prometa in športa

POKLICNE BOLEZNI

Prof.dr. Metoda Dodič Fikfak, dr. med.

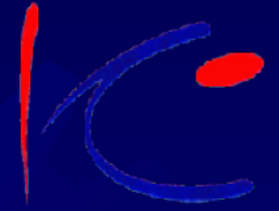
Vzrok za poklicno bolezen in
bolezen povezano z delom

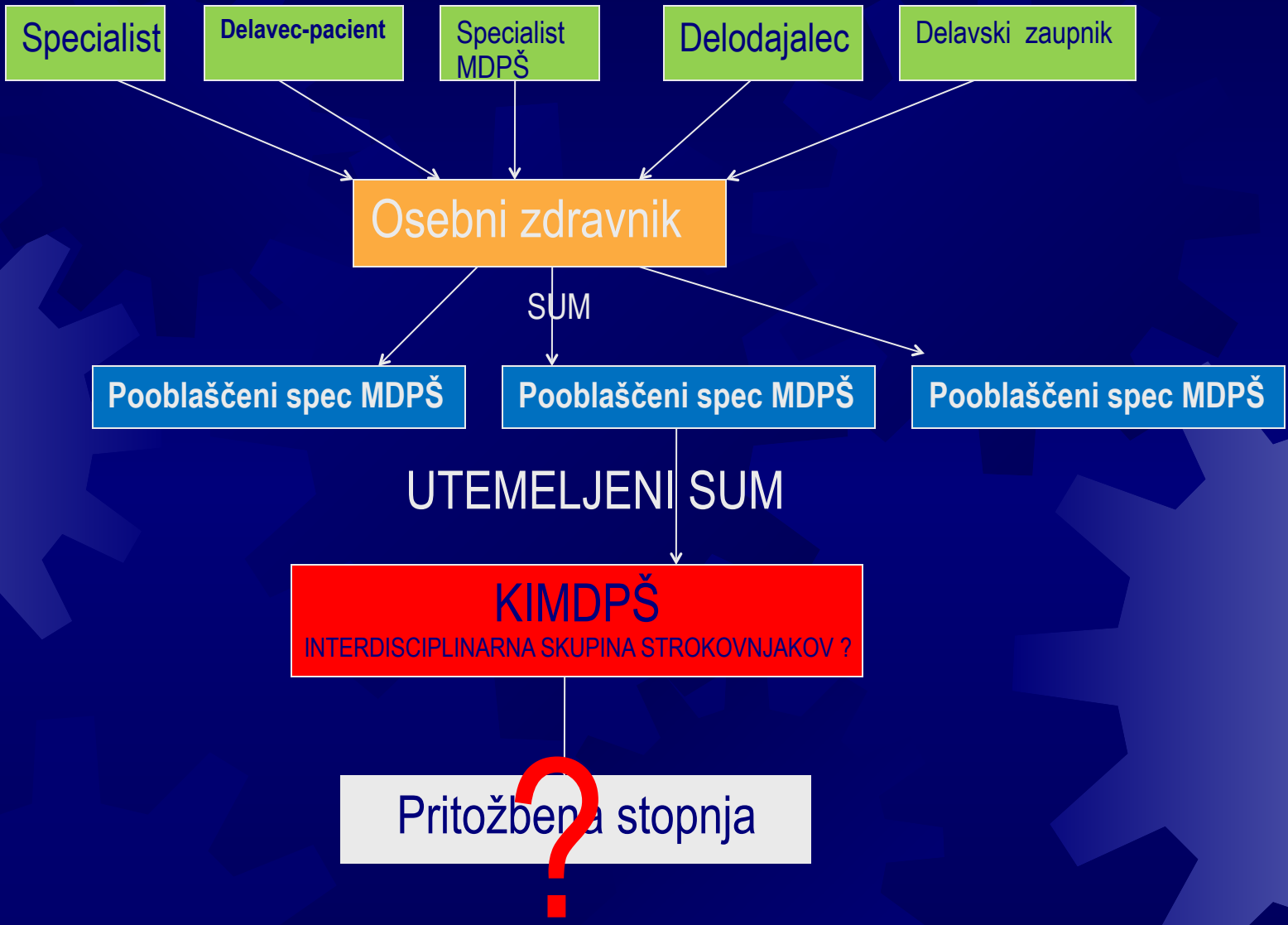
je
multikavzalen

Govorimo le o stopnji verjetnosti s katero trdimo, da ima človek, ki je bil izpostavljen določeni koncentraciji škodljive snovi določeno časovno obdobje (kumulativna izpostavljenost), določeno tveganje, da je bila bolezen pogojena pretežno zaradi specifične izpostavljenosti neki snovi.

Poklicne bolezni

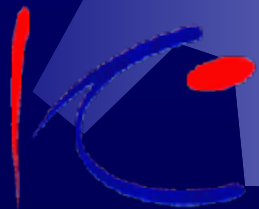
- * Predvideno letno število: 1000-3000!
- * Dejansko priznanih pred IK 100 x manj!

Aneks I

Bolezni povzročene z naslednjimi kemijskimi snovmi:

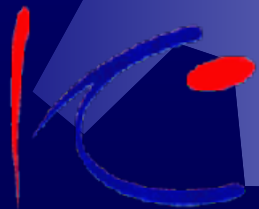
- * Arzen in njegove spojine,
- * CO,
- * Cianidi in njegove spojine,
- * Kadmij in njegove spojine,
- * Izocianati,
- * Krom in njegove spojine,
- * Nikelj in njegove spojine,
- * Halogenirani derivati alifatskih ali alicikličnih ogljikovodikov,
- * Organske kisline...

Aneks I- nadaljevanje

Snovi, ki povzročajo kožne bolezni, ki niso zajete drugje kot npr:

- * Saje,
- * Katran,
- * Bitumen,
- * Mineralna in druga olja,
- * Grobi parafin,
- * Antracen ali njegove spojine...

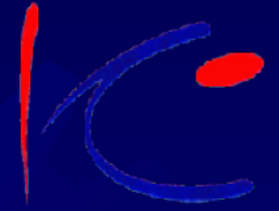
Aneks I - nadaljevanje

Poklicne bolezni, ki nastanejo zaradi vdihovanja določenih snovi kot npr:

- * Silikoza,
- * Azbestoza,
- * Mezoteliom po inhalaciji azbestnega prahu,
- * Ekstrinzični alergični alveolitis,
- * Pljučne bolezni povzročene s prahom ali vlakni bombaža, jute, sisala (agavina vlakna), konoplje, vlakna sladkornega trsa,...
- * Respiratorne bolezni povzročene s prahom kobalta, kositra, barija, grafita,
- * Rak zgornjega respiratornega trakta povzročen s prahom lesa...

Aneks I - nadaljevanje

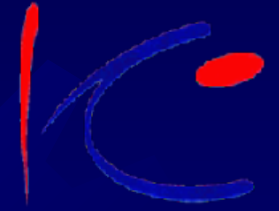

Infekcijske in parazitarne bolezni

Bolezni, ki so povzročene s fizikalnimi agensi kot npr:

- ✦ Katarakta povzročena z IS,
- ✦ Naglušnost zaradi hrupa,
- ✦ Kompresijska in dekompresijska bolezen,
- ✦ Bolezni povzročene s preobremenitvijo mišičnih tetiv,
- ✦ Bolezni povzročene s preobremenitvijo narastišč mišic in tetiv ...

Aneks II

Razdelitev na poglavja je enaka kot pri aneksu I, vendar je gotovost, da je bolezen povzročena pretežno z vzrokom na delovnem mestu manjša.

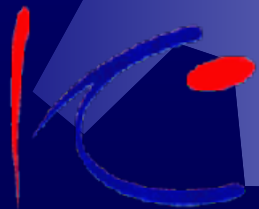
Npr. Rak bronho-pulmonarnega sistema, ki nastane zaradi izpostavitve: Sajam, katranu, bitumnu, mineralnim in drugim oljem, grobemu parafinu, antracenu ali njegovim spojinam...

Pomen diagnoze “POKLICNA BOLEZEN”

Diagnoza poklicne bolezni pomembna predvsem zaradi:

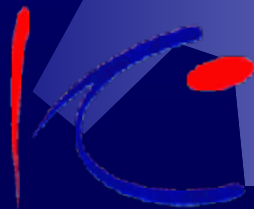
- ★ **pravic, ki jih ima poklicno bolan delavec:**
 - odstotek nadomestila OD za čas odsotnosti iz dela zaradi poklicne bolezni
 - odškodnina
- ★ **takojšnja terapija delovnega mesta**
- ★ **raziskovalni razlog**

Več vzrokov (komponent) za nastanek poklicne bolezni

Pravilnik o določitvi poklicnih bolezni zaradi izpostavljenosti azbestu

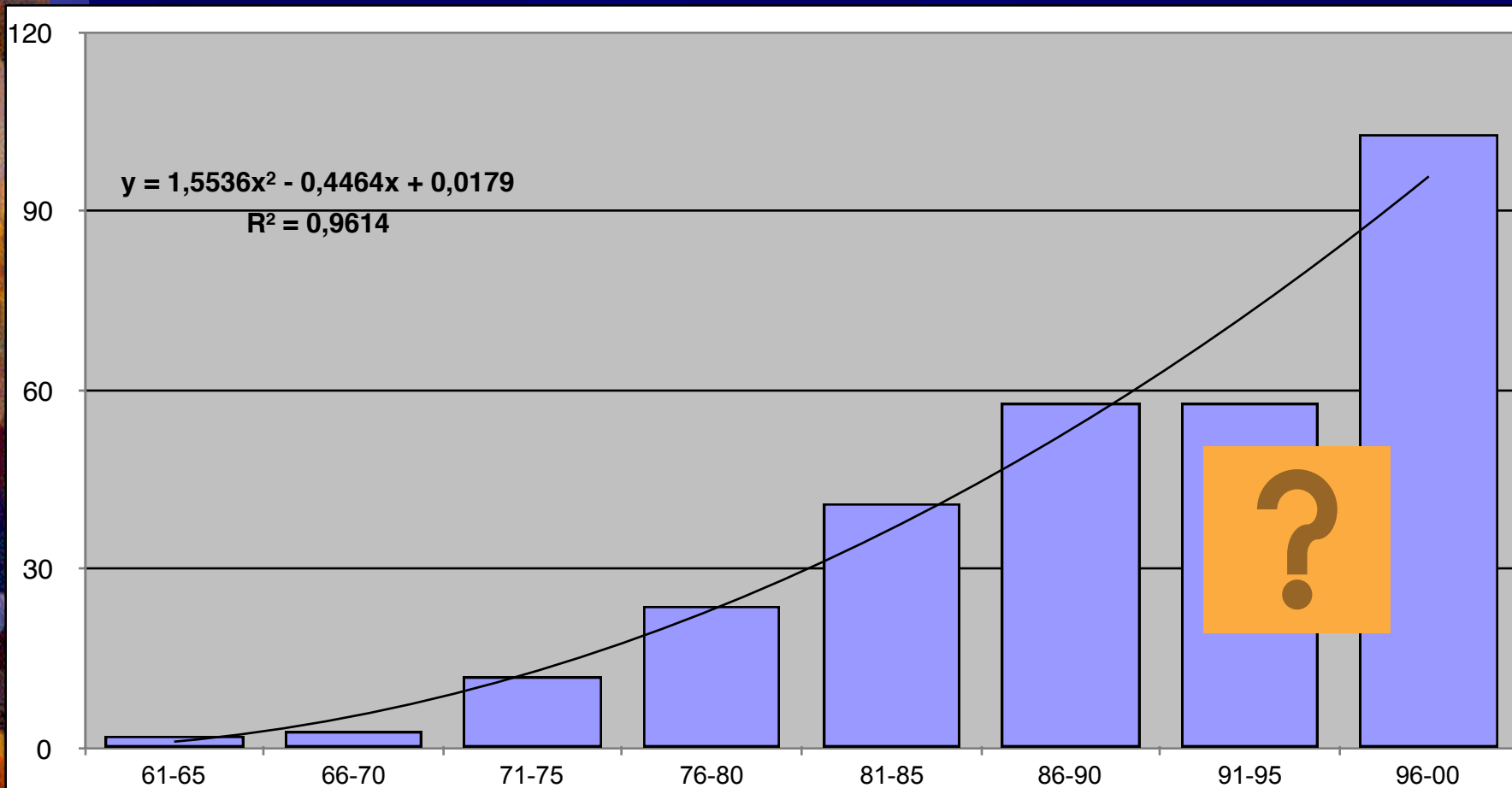
- * Azbestoza-difuzna intersticijska pljučna fibroza
- * Bolezni plevre:
 - * Plaki parietalne plevre
 - * Difuzne zadebelitev plevre
 - * Benigni plevralni izliv
- * Pljučni rak
- * Maligni mezoteliom plevre ali peritoneja

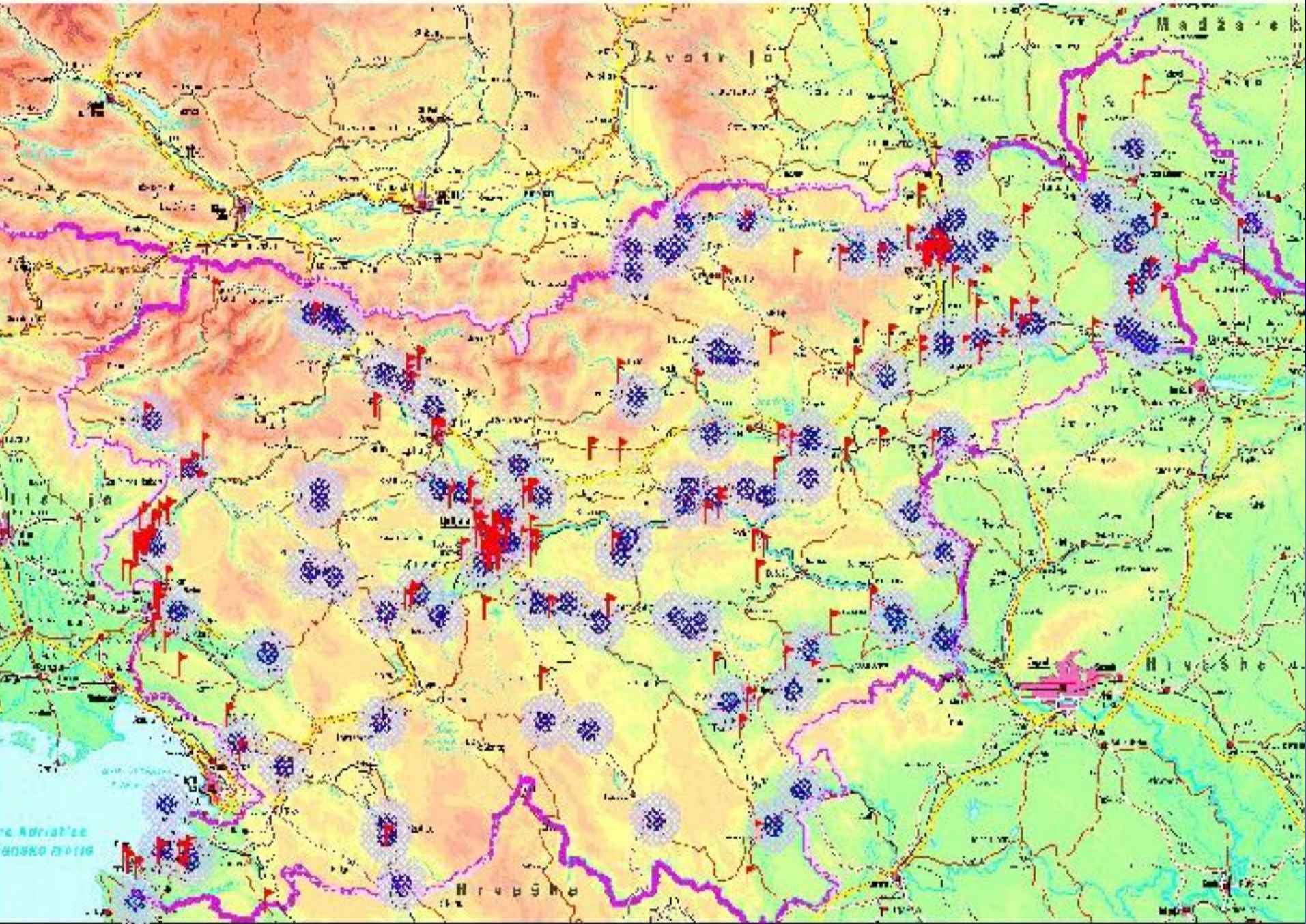

KRITERIJI VERIFIKACIJE PB

- * Objektivizirana vzročna zveza med izpostavljenostjo in odzivnostjo delavca
- * Najnižja intenziteta izpostavljenosti
- * Najkrajši čas izpostavljenosti
- * Latentna doba
- * Indukcijska doba

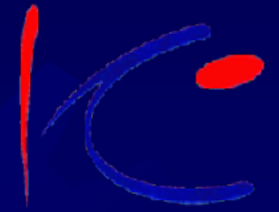
Pričakovani trend mezotelioma

Umrljivost za mezoteliomom glava na vir izpostavljenosti azbestu: odlegal čišča in tovarne v 2 to 5 kilometrskem prometu

Hrup

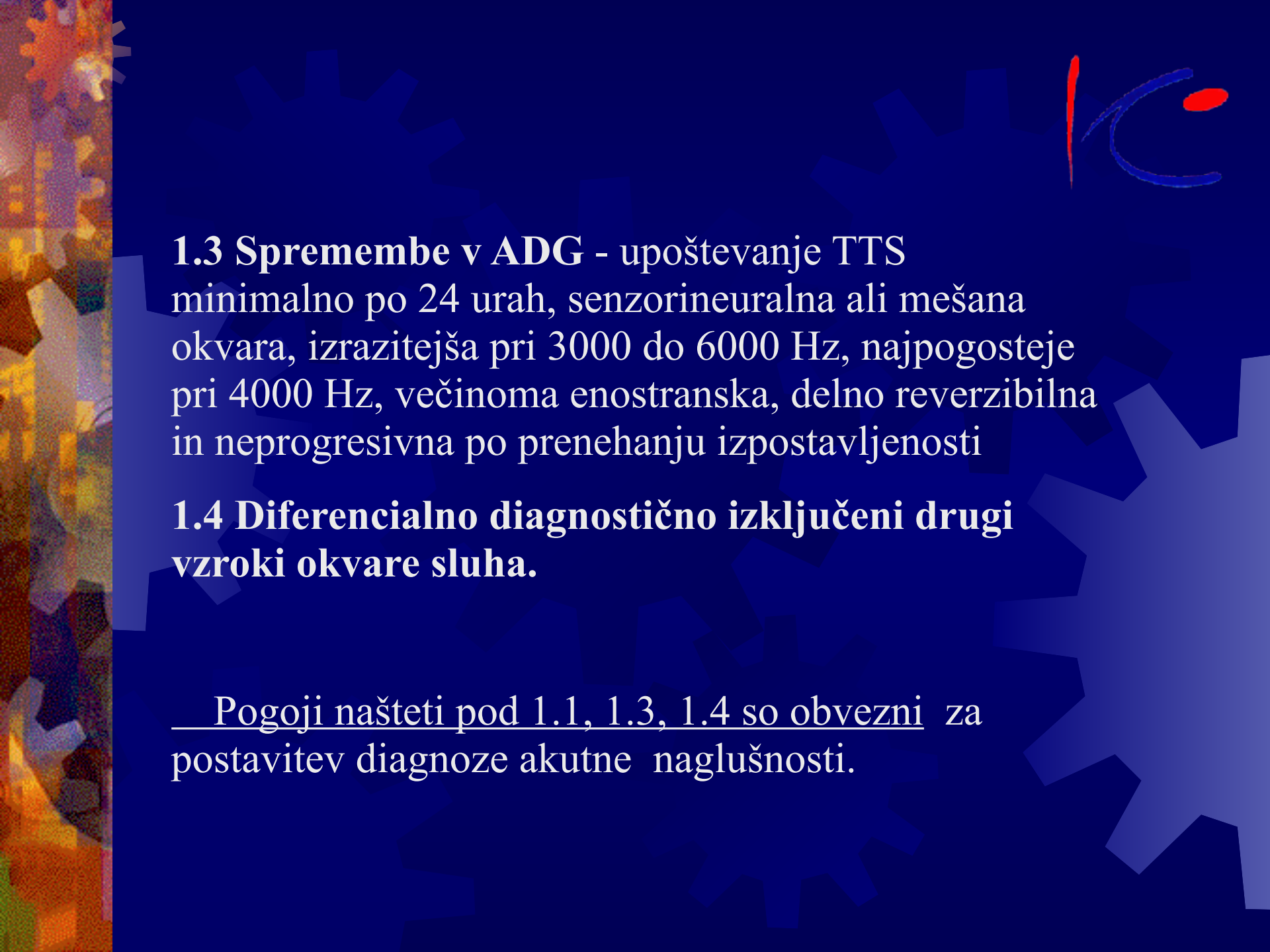

Predlagane poklicne bolezni zaradi izpostavljenosti hrupu:

1. Akutna senzorneuralna ali mešana naglušnost

1.1 Pozitivna delovna anamneza - dokaz izpostavljenosti nenadnemu zelo visokemu hrupu, več kot 120 dB nekaj minut ali več kot 135 dB nekaj trenutkov.

1.2 Čas od začetka izpostavljenosti - takoj.

The background features a dark blue field with several large, semi-transparent gear shapes. On the left side, there is a vertical strip with a colorful, abstract pattern of gears in shades of orange, yellow, and brown. In the top right corner, there is a stylized logo consisting of a red vertical line and a blue curved shape resembling a lowercase 'c' or a similar symbol.

1.3 Spremembe v ADG - upoštevanje TTS
minimalno po 24 urah, senzorneuralna ali mešana
okvara, izrazitejša pri 3000 do 6000 Hz, najpogosteje
pri 4000 Hz, večinoma enostranska, delno reverzibilna
in neprogresivna po prenehanju izpostavljenosti

**1.4 Diferencialno diagnostično izključeni drugi
vzroki okvare sluha.**

Pogoji naštetih pod 1.1, 1.3, 1.4 so obvezni za
postavitev diagnoze akutne naglušnosti.

2. Poškodba bobniča, srednjega ušesa ali notranjega ušesa

2.1 Pozitivna delovna anamneza - dokaz izpostavljenosti nenadnemu zelo visokemu hrupu, več kot 120 dB nekaj minut ali več kot 135 dB nekaj trenutkov.

2.2 Čas od začetka izpostavljenosti - takoj.

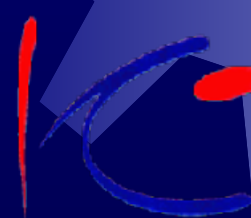
2.3 Spremembe v ADG - konduktivna ali mešana naglušnost.

2.4 Patološki timpanogram

2.5 Diferencialno diagnostično izključeni drugi vzroki

okvare sluha

Pogoji naštetih pod 2.1, 2.3 in 2.5 so obvezni za postavitev diagnoze poškodbe bobniča, srednjega ušesa ali notranjega ušesa.

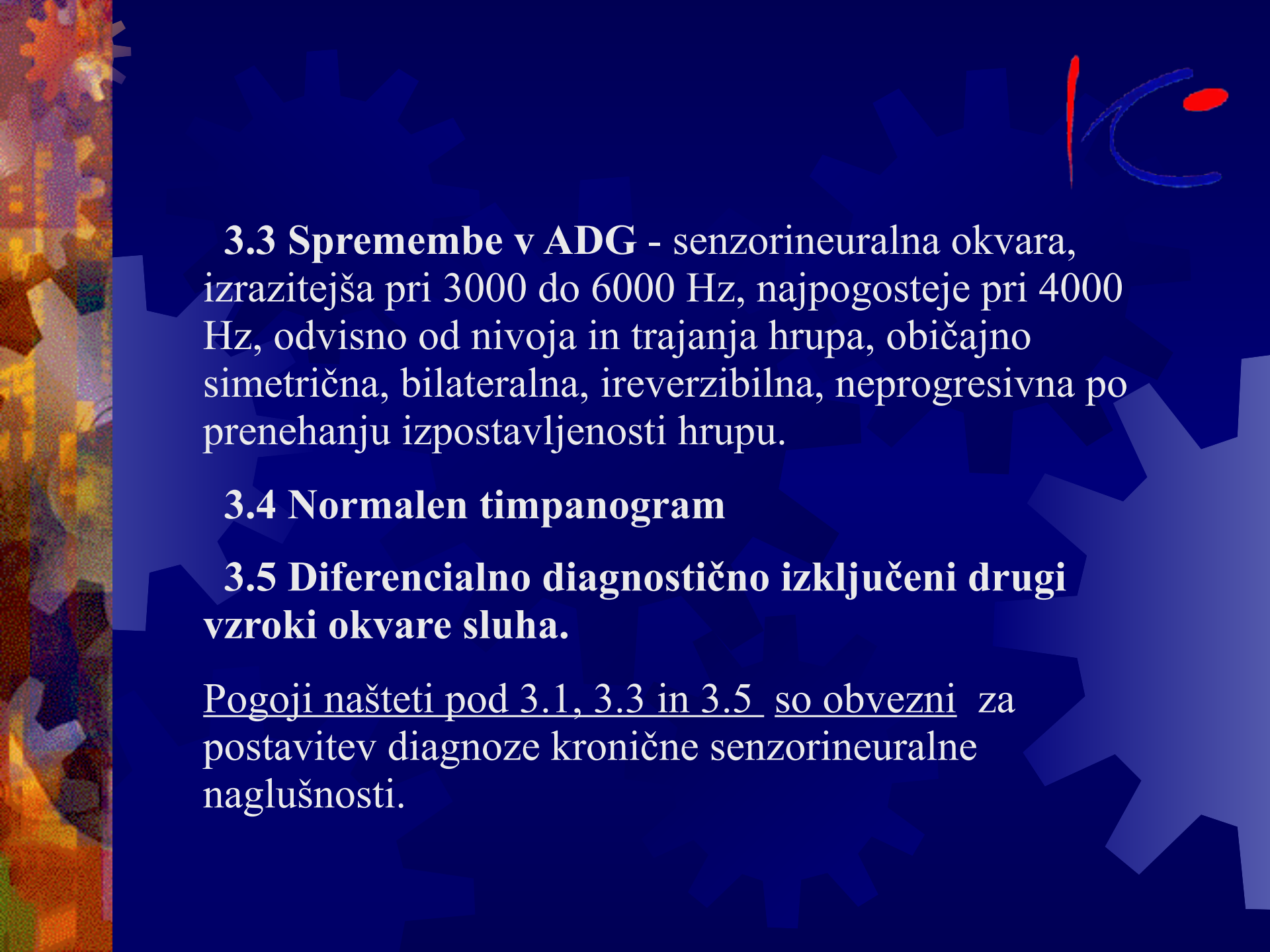

The background is dark blue with several large, semi-transparent gears of various shades of blue and grey. On the left side, there is a vertical strip with a colorful, abstract pattern of gears in orange, yellow, and green. In the top right corner, there is a stylized logo consisting of a red vertical line and a blue curved shape resembling a 'C' or a stylized letter.

3. Kronična senzorineuralna naglušnost :

3.1 Pozitivna delovna anamneza -daljša ali ponavljajoča se izpostavljenosti hrupu nad 85 dB, izjemoma nad 75 dB.

3.2 Čas od začetka izpostavljenosti - minimalna 5 let pri hrupu 85 dB, minimalna 2 leti pri hrupu 90 dB ter minimalna 6 mesecev pri hrupu nad 90 dB.

The background features a dark blue field with several large, semi-transparent gears of various shades of blue. On the left side, there is a vertical strip with a colorful, abstract pattern of gears in orange, yellow, and brown. In the top right corner, there is a stylized logo consisting of a red vertical line and a blue curved shape resembling a lowercase 'c' or a similar symbol.

3.3 Spremembe v ADG - senzorneuralna okvara, izrazitejša pri 3000 do 6000 Hz, najpogosteje pri 4000 Hz, odvisno od nivoja in trajanja hrupa, običajno simetrična, bilateralna, ireverzibilna, neprogresivna po prenehanju izpostavljenosti hrupu.

3.4 Normalen timpanogram

3.5 Diferencialno diagnostično izključeni drugi vzroki okvare sluha.

Pogoji naštetih pod 3.1, 3.3 in 3.5 so obvezni za postavitev diagnoze kronične senzorneuralne naglušnosti.

HVALA ZA VAŠO POZORNOST

Klinični center Ljubljana
Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa
www.cilizadelo.si

■ Projekt sofinancira Evropska unija